

Sygn. akt I DO 14/19

UCHWAŁA

Dnia 27 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Wygoda (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Piotr Sławomir Niedzielak

Ławnik Włodzimierz Pawlak

Protokolant Bernard Bałazy

po rozpoznaniu na posiedzeniu, w dniu 27 marca 2019 r., zażalenia Prokuratora Okręgowego w S., na uchwałę Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z dnia 5 grudnia 2018 r., sygn. akt PK I SD [...], w przedmiocie umorzenia postępowania i odmowy zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Rejonowej w S. - B. B..

na podst. art. 437 § 2 k.p.k. i art. 439 § 1 pkt 7 k.p.k.

uchwalił:

uchylić zaskarżoną uchwałę i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Dyscyplinarnemu przy Prokuratorze Generalnym

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 5 października 2018 r. Prokurator Okręgowy w S. wystąpił do Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym (zwanego dalej Sądem Dyscyplinarnym) o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Rejonowej w S. – B. B., z uwagi na fakt prowadzenia w stosunku do niej postępowania przygotowawczego sygn. akt PO I Ds [...], przez

Prokuraturę Okręgową w S., w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa polegającego na tym, że:

I. w okresie od kwietnia 2014 r. do 23 czerwca 2014 r. w S. i K., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadziła M. W. i G. W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy w kwocie 6100 zł, za pomocą wprowadzenia G. W. w błąd, co do tego, że samochód osobowy marki F. o numerze rejestracyjnym [...] stanowi wyłączną własność T. M. i że nie toczy się żadne postępowanie, którego przedmiotem jest ten pojazd oraz za pomocą wyzyskania błędu G. W., co do tego, że jest ona upoważniona przez T. M. do sprzedaży tego samochodu, jak również w ten sposób, że w dniu 23 czerwca 2014 r., w S., podrobiła podpis o treści „M.” na umowie sprzedaży ww. samochodu, datowanej na dzień 31 maja 2014 r., w treści której jako sprzedający pojazd został wskazany T. M., stwarzając tym samym pozory, że T. M. podpisał dokument i jest stroną tej umowy, a następnie tak podrobionym dokumentem posłużyła się przesyłając go pocztą G. W., celem przedłożenia w Starostwie Powiatowym w K. – tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

II. 4 lipca 2014 r., w S., przedłożyła w Urzędzie Miejskim w S., jako autentyczny i pochodzący od T. M., dokument „zawiadomienie o zbyciu pojazdu”, datowany na 3 lipca 2014 r., wraz z załączoną do niego kopią umowy zbycia pojazdu z dnia 31 maja 2014 r., na której uprzednio sfalszowała podpis T. M., celem zgłoszenia zbycia pojazdu F., na którym to dokumencie podpisała się, bliżej nieustalonego dnia, po uprzednim wypełnieniu druku dokumentu danymi T. M., w sposób sugerujący, że podpis pochodzi od osoby wskazanej w dokumencie tj. T. M. – tj. o czyn z art. 270 § 1 k.k.

III. w dniu 28 kwietnia 2016 r. i w dniu 25 sierpnia 2016 r., w W., działając w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, składając zeznania mające służyć za dowód w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym przez Prokuraturę Rejonową w W. sygn. akt 3 Ds [...], a następnie PR 3 Ds [...], będąc uprzedzoną o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego

zeznania, z obawy przed grożącą jej odpowiedzialnością karną za czyn z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.:

a) zeznała nieprawdę podając, że:

- nie mogło być tak, że mówiła G. W. o tym, że przedstawi przesłaną przez G. W. umowę sprzedaży pojazdu marki F. o numerze rejestracyjnym [...] datowana na dzień 31 maja 2014 r. do podpisania T. M.,
- że nie mówiła G. W. o tym, że T. M. podpisze ww. umowę i że w rozmowie z ww. nie było mowy o tym, kto ma umowę podpisać,

b) zataiła prawdę nie zeznając, że G. W. poinformował ją w rozmowie telefonicznej m.in. o tym, że nie może zarejestrować pojazdu z uwagi na to, że organ administracyjny zakwestionował zakres przedłożonego pełnomocnictwa i że koniecznym jest podpisanie umowy sprzedaży pojazdu osobiście przez T. M.,

podczas gdy w rzeczywistości G. W. poinformował B. B. o ww. okolicznościach, a B. B. w odpowiedzi wskazała, że T. M. przyjedzie do niej i osobiście podpisze przedmiotową umowę sprzedaży samochodu, którą ona odeśle G. W. pocztą, tj. o czyn z art., 233 § 1a k.k. w zw. z art. 12 k.k.

IV. w dniu 21 sierpnia 2017 r., w S., działając w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, składając dwukrotnie zeznania mające służyć za dowód w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym przez Prokuraturę Okręgową w S. sygn. akt PO I Ds [...], będąc uprzedzoną o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego zeznania, z obawy przed grożącą jej odpowiedzialnością karną za czyn z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

a) zeznała nieprawdę podając, że:

- G. W. wiedział, że to B. B. a nie T. M. złożyła podpis na kolejnej umowie sprzedaży samochodu marki F. o numerze rejestracyjnym [...] datowanej na dzień 31 maja 2014 r., oraz, że o złożenie przez nią podpisu na tej umowie prosił w rozmowie telefonicznej,
- że T. M. upoważnił ją do sprzedaży ww. pojazdu,

b) zataiła prawdę nie zeznając, że G. W. poinformował ją, w rozmowie telefonicznej o tym, że nie może zarejestrować pojazdu z uwagi na to, że organ administracyjny zakwestionował zakres przedłożonego pełnomocnictwa i że koniecznym jest podpisanie umowy sprzedaży pojazdu osobiście przez T. M.,

podczas gdy w rzeczywistości G. W. poinformował B. B. o ww. okolicznościach, a B. B. w odpowiedzi wskazała, że T. M. przyjedzie do niej i osobiście podpisze umowę sprzedaży samochodu, którą ona odeśle pocztą, tj. o czyn z art. 233 § 1a k.k. w zw. z art. 12 k.k.

W dniu 5 grudnia 2018 r., Sąd Dyscyplinarny uchwalił, na podstawie art. 135 § 8 i § 14 w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r., Prawo o prokuraturze (Dz.U.2017.1767 ze zm.) i art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., umorzyć postępowanie w sprawie wniosku Prokuratora Okręgowego w S. z dnia 5 października 2018 r., o zezwolenie a pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Rejonowej w S. – B. B. o czyny polegające na tym, że: „zataiła prawdę nie zeznając, że G. W. poinformował ją w rozmowie telefonicznej o tym, że nie może zarejestrować pojazdu z uwagi na to, że organ administracyjny zakwestionował zakres przedłożonego pełnomocnictwa i że koniecznym jest podpisanie umowy sprzedaży pojazdu osobiście przez T. M., podczas gdy w rzeczywistości G. W. poinformował B. B. o ww. okolicznościach a B. B. w odpowiedzi wskazała, że T. M. przyjedzie do niej i osobiście podpisze przedmiotową umowę sprzedaży samochodu, którą ona odeśle pocztą, tj. o czyn z art. 233 § 1a k.k. w zw. z art. 12 k.k.”, - wobec tego, że postępowanie w sprawie zezwolenia na pociągnięcie prokuratora Prokuratury Rejonowej w S. – B. B. za czyny wskazane we wniosku Prokuratora Okręgowego w S. z dnia 5 października 2018 r., zostało prawomocnie zakończone.

Na podstawie art. 135 § 1,6,8 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r., Prawo o prokuraturze odmówić zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Rejonowej w S. - B. B. za czyn polegający na tym, że: „II. 4 lipca 2014 r., w S. przedłożyła w Urzędzie Miejskim w S. jako autentyczny i pochodzący od T. M., dokument „zawiadomienie o zbyciu pojazdu” datowany

na 3 lipca 2014 r., wraz załączoną do niego kopią umowy zbycia pojazdu z dnia 31 maja 2014 r., na której uprzednio sfalszowała podpis T. M., celem zgłoszenia zbycia pojazdu F., na którym to dokumencie podpisała się, bliżej nieustalonego dnia, po uprzednim wypełnieniu druku dokumentu danymi T. M. w sposób sugerujący, że podpis pochodzi od osoby wskazanej w dokumencie tj. o czyn z art., 270 § 1 k.k.”

Zażaleniem z dnia 14 stycznia 2019 r., Prokurator Okręgowy w S. zaskarżył powyższą uchwałę Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym zarzucając jej:

„obrazę przepisu art. 145 § 1 pkt 1a ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r., Prawo o prokuraturze, polegająca na rozpoznaniu sprawy w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie prokuratora Prokuratury Rejonowej w S. do odpowiedzialności karnej w składzie jednoosobowym, podczas gdy zgodnie z treścią ww. przepisu Sąd Dyscyplinarny przy Prokuratorze Generalnym w pierwszej instancji orzeka w składzie trzech sędziów (...)”.

Ponadto, skarżący zarzucił ww. uchwale Sądu Dyscyplinarnego obrazę przepisu postępowania: „a mianowicie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., polegającego na nieprawidłowym przyjęciu, iż odnośnie czynów opisanych w punktach I, III i IV, wniosku Prokuratora Okręgowego w S. z dnia 5 października 2018 r., o zezwolenie na pociągnięcie prokuratora Prokuratury Rejonowej w S. do odpowiedzialności karnej zachodzi powaga rzeczy osądzonej, podczas gdy uważna analiza akt sprawy sygn. PO I Ds. [...] oraz treści uchwały Odwoławczego Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z dnia 29 marca 2018 r. w przedmiocie pociągnięcia prokuratora Prokuratury Rejonowej w S. do odpowiedzialności karnej prowadzi do wniosku przeciwnego”.

Skarżący zarzucił także obrazę przepisów postępowania, „tj. art. 413 § 1 pkt 5,6 k.p.k., mającą wpływ na treść orzeczenia, poprzez pominięcie w sentencji uchwały Sądu Dyscyplinarnego przy Prokuratorze Generalnym z dnia 5 grudnia 2018 r. zapadłej w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej, rozstrzygnięcia w przedmiocie wskazania i opisu czynów, co do których w ocenie Sądu Dyscyplinarnego zachodzi powaga rzeczy osądzonej, skutkująca umorzeniem postępowania w oparciu o zachodzącą przesłankę powagi rzeczy osądzonej,

podczas gdy zgodnie z treścią ww. przepisu, każde orzeczenie winno zawierać m.in. rozstrzygnięcie sądu wraz ze wskazaniem zastosowanych przepisów ustawy”.

W wywiedzionym środku odwoławczym, Prokurator Okręgowy w S. zarzucił także ww. uchwale błąd w ustaleniach faktycznych mogący mieć wpływ na treść tejże uchwały, poprzez niezasadne przyjęcie, iż dokument o treści „zawiadomienie o zbyciu pojazdu” z dnia 3 lipca 2014 r. wraz z naniesionym na nim nieczytelnym podrobionym podpisem T. M., nie stanowi dokumentu w myśl art. 115 § 14 k.k., co w konsekwencji skutkowało odmową wyrażenia zgody na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej, podczas gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy, oceniany swobodnie z uwzględnieniem zasad wiedzy i doświadczenia życiowego, prowadzi do wniosku, iż prokurator B. B. swoim zachowaniem wyczerpała znamiona czynu określonego w treści art. 270 § 1 k.k. a zatem zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez nią przestępstwa określonego w treści art. 135 § 5 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r., Prawo o prokuraturze (Dz.U.2017.1767 ze zm.).

Podnosząc powyższe zarzuty Prokurator Okręgowy w S. wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Dyscyplinarnemu do ponownego rozpoznania.

Obrońca prokurator B. B., wystosował w dniu 5 marca 2019 r., odpowiedź na zażalenie Prokuratora Okręgowego w S. z dnia 14 stycznia 2019 r. W wystosowanej odpowiedzi, obrońca prokurator B. B., wniósł o nieuwzględnienie ww. zażalenia, zarzucając mu niezasadność.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zaskarżona uchwała, jako dotknięta bezwzględną przesłanką odwoławczą, aczkolwiek inną niż wskazana w zażaleniu, musi zostać uchylona, a sprawa przekazana do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

Odnosząc się w wskazanego w zażaleniu zarzut obrazy przez Sąd Dyscyplinarny art. 145 § 1 pkt 1 lit a, ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r., Prawo o prokuraturze (Dz.U.2017.1767 t.j. ze zm.), polegającego na wydaniu zaskarżonej uchwały przez sąd w składzie jednoosobowym, podczas gdy zgodnie z treścią ww. przepisu Sąd Dyscyplinarny powinien wydać uchwałę w przedmiocie wyrażenia

zgody na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej w składzie trzyosobowym stwierdzić należy że jest on bezzasadny. Z treści akt sprawy, a w szczególności protokołu posiedzenia Sąd Dyscyplinarny z dnia 5 grudnia 2018 r., sygn. Akt PK I SD [...] (t. I, k. 33-34) i z treści uchwały Sądu Dyscyplinarnego (t. I, k. 35-37), w szczególności z zamieszczonych na niej podpisów wynika jednoznacznie, że zaskarżona przez Prokuratora Okręgowego w S. uchwała PK I SD [...] została wydana przez Sąd Dyscyplinarny w składzie trzyosobowym: G. J. – przewodniczący, R. A. i D. B.-M..

Z faktu niewskazania wszystkich członków składu orzekającego w komparycji zaskarżonej uchwały, w sytuacji, gdy podpisy wszystkich wyznaczonych przez przewodniczącego Sądu Dyscyplinarnego do rozpoznania sprawy sędziów, widnieją na uchwale przed jej uzasadnieniem nie sposób osób wywodzić, że orzeczenie sądu zostało wydane przez sąd w składzie jednoosobowym.

Niezamieszczenie przez Sąd Dyscyplinarny w komparycji uchwały PK I SD [...] z dnia 5 grudnia 2018 r., danych wszystkich sędziów, którzy ją wydali, stanowi obrazę art. 94 § 1 pkt 1 k.p.k., zaniechanie to jednak nie jest uchybieniem tego rodzaju, które mogłoby mieć jakikolwiek wpływ na treść zaskarżonej uchwały. Analizując jej treść, Sąd Najwyższy dostrzegł jednak, że obarczona jest ona inną bezwzględną przyczyną odwoławczą niedostrzeżona przez skarżącego, która musi skutkować uchyleniem i przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji. W treści uchwały Sąd Najwyższy dostrzegł w jej treści sprzeczność uniemożliwiającą jej wykonanie. Sąd Dyscyplinarny rozpoznając wniosek Prokuratora Okręgowego w S., obejmującej kilka czynów przypisywanych B. B. przez prokuratora we wniosku o zezwolenia na pociągnięcie jej do odpowiedzialności karnej w sentencji wydanej przez siebie uchwały, rozstrzygnął jedynie w odniesieniu do **dwóch** z nich orzekając jak wskazano to już powyżej: „na podstawie art. 135 § 8 i § 4 w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r., Prawo o prokuraturze (Dz.U.2017.1767, t.j. ze zm.) i art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., umorzyć postępowanie w sprawie wniosku Prokuratora Okręgowego w S., z dnia 5 października 2018 r., o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Rejonowej

w S., B. B. o czyny polegające na tym, że: zataiła prawdę nie zeznając, że G. W. poinformował ją w rozmowie telefonicznej o tym, że nie może zarejestrować pojazdu z uwagi na to, że organ administracyjny zakwestionował zakres przedłożonego pełnomocnictwa i że koniecznym jest podpisanie umowy sprzedaży pojazdu osobiście przez T. M., podczas gdy w rzeczywistości G. W. poinformował B. B. o ww. okolicznościach a B. B. w odpowiedzi wskazała, że T. M. przyjedzie do niej i osobiście podpisze przedmiotową umowę sprzedaży samochodu, którą ona odeśle pocztą, tj. o czyn z art. 233 § 1a k.k. w zw. z art. 12 k.k. Wobec tego, że postępowanie w sprawie zezwolenia na pociągnięcie prokuratora Prokuratury Rejonowej w S. – B. B. za czyny wskazane we wniosku Prokuratora Okręgowego w S. z dnia 5 października 2018 r., zostało prawomocnie zakończone. Na podstawie art. 135 § 1,6,8 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r., Prawo o prokuraturze odmówić zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Rejonowej w S. za czyn polegający na tym, że:

II. 4 lipca 2014 r., w S. przedłożyła w Urzędzie Miejskim w S. jako autentyczny i pochodzący od T. M., dokument „zawiadomienie o zbyciu pojazdu” datowany na 3 lipca 2014 r., wraz załączoną do niego kopią umowy zbycia pojazdu z dnia 31 maja 2014 r., na której uprzednio sfalszowała podpis T. M., celem zgłoszenia zbycia pojazdu F., na którym to dokumencie podpisała się, bliżej nieustalonego dnia, po uprzednim wypełnieniu druku dokumentu danymi T. M. w sposób sugerujący, że podpis pochodzi od osoby wskazanej w dokumencie tj. o czyn z art., 270 § 1 k.k.”.

W odniesieniu do pozostałych czynów przypisanych B. B. przypisanych we wniosku Prokuratora Okręgowego w S., w sprawie o wyrażenie zgody na pociągnięcie jej do odpowiedzialności karnej Sąd Dyscyplinarny w sentencji przedmiotowej uchwały, **w ogóle nie zawarł rozstrzygnięcia**. Powyższe skutkuje tym, że nie jest możliwym wykonanie treści zaskarżonej uchwały, która to uchwała winna, mutatis mutandis, respektować wymogi dot. postanowień zawarte w art. 94 § 1 pkt 3 i 4 k.p.k., a w szczególności wyraźnie wskazywać, w odniesieniu do których z wnioskowanych przez prokuratora lub kwalifikowanego pełnomocnika innego niż prokurator wnioskodawcy czynów, sąd wyraził lub nie wyraził zgody na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej.

W zaskarżonej uchwale Sądu Dyscyplinarnego, niewątpliwie zachodzi wewnętrzna sprzeczność pomiędzy tą częścią jej komparycji, która określa przedmiot postępowania w sprawie wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokurator B. B., zainicjowanego wnioskiem oskarżyciela publicznego (dot. wskazanych powyżej czynów), a jej sentencją, w której sąd nie rozstrzygnął w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej za większość wskazanych we wniosku czynów.

Z treści zaskarżonej uchwały nie sposób wnioskować, jakie stanowisko zajął Sąd Dyscyplinarny w odniesieniu do **wszystkich** wskazanych we wniosku prokuratora, czynów przypisanych prokurator B. B.. W szczególności nie sposób z tejże uchwały wywnioskować czy i ewentualnie w odniesieniu, do których, z wyłączeniem wskazanych powyżej dwóch z wnioskowanych przez oskarżyciela czynów, sąd wyraził zgodę na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej B. B. albo czy sąd, w odniesieniu do których czynów, wskazanych we wniosku prokuratora takiej zgody nie wyraził. Tak zredagowana uchwała zawiera sprzeczność uniemożliwiającą jej wykonanie. Fakt, że uzasadnienie uchwały zawiera rozważania w tym zakresie, w żaden sposób nie konwaliduje wadliwości jej rozstrzygnięcia zawartego w sentencji.

Ta sprzeczność skutkuje tym, że nie jest możliwym „wykonanie” przedmiotowej uchwały, co w realiach tej sprawy oznacza, że nie jest możliwym pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokurator B. B., za wskazane we wniosku oskarżyciela czyny albo umorzenie postępowania przygotowawczego na podstawie art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k. (brak wymaganego zezwolenia na ściganie), gdyż Sąd Dyscyplinarny wniosku Prokuratora Okręgowego w S. faktycznie w całości nie rozpoznał, a wydana przez Sąd Dyscyplinarny uchwała nie może być uznana za rezultat rzetelnego procesu.

Wobec faktu, że ujawnione przez Sąd Najwyższy uchybienie ma charakter bezwzględnej przyczyny odwoławczej, Sąd działając na podstawie art. 439 § 1 k.p.k., ograniczył rozpoznanie wniesionego środka odwoławczego, uznając, że rozpoznanie pozostałych zarzutów zażalenia Prokuratora Okręgowego w S., byłoby przedwcześnie.

Z tych też powodów należało uchwalić jak powyżej.